

Portræt: Onkel Hamos

- Kom til Danmark i slutningen af 1960erne.
- Døde i Danmark i slutningen af 1980erne.
- Fra bogen *"Folket med de trætte okser"*, Erdem & Hammer, Forlaget Underskoven, 2009.

Onkel Hamos' historie

Historien er fortalt mange gange tidligere, men er stadig vigtig at huske for at forstå fremmedarbejdernes tilværelse. Også senere.

"Ingen havde lagt planer for os. Hverken vi selv eller det land, vi arbejdede i, havde tænkt på fremtiden. For at gøre arbejdsgiveren tilfreds arbejdede vi altid. Og da vi ikke kunne tale hans sprog, sagde vi ja til alt, hvad der blev sagt til os. Med et smil. Vi inviterede slægt og venner til også at komme, og arbejdsgiverne var stadig glade. Men efter de første par år opdagede vi, at vore drømmes regnestykke ikke holdt til virkeligheden. I starten gik det godt, men efterhånden begyndte vinden at blæse fra en anden retning.

Vi havde hentet vores koner og børn – familiesammenføring blev det kaldt – og det var ikke altid lige let. Vi skulle på samme tid leve som hjemme og alligevel på en helt anden måde.

Storfamilien var splittet, og vi levede mere eller mindre i kernefamilier. Danske boliger var i hvert fald ikke beregnet til at huse familier med vores måde at leve på. Arbejdsløsheden var også anderledes end den, vi kendte hjemmefra. Selvfølgelig var vi rejst fra arbejdsløshed, men i udlandet blev vi meget mere sårbare, end vi havde været derhjemme. Småjob fandtes der heller ikke noget af. Det var fabrikkerne eller ingenting."

To nye ord

"Vi lærte to nye ord: sprog og integration.

Kunne du ikke forstå og tale det fremmede sprog, kunne du ikke længere få arbejde. Hvis du ikke blev integreret, kunne du ikke få del i samfundets goder. Det fremmede sprog kunne du aldrig lære godt nok. Og du kunne heller aldrig blive integreret på den måde, de ville have. Din succes var i sidste ende afhængig af konjunkturerne på arbejdsmarkedet og af værtslandets holdning til dig.

I starten var der ikke noget, der hed regler. Det var ikke svært at få opholds- og arbejdstilladelse. Men efterhånden som arbejdsløsheden sneg sig ind på os, blev der flere og flere regler, som skulle overholdes. Endnu to ord blev føjet til ordbogen: diskrimination og racisme – ord, som også blev kodeord for medierne, når de skrev deres historier om os.

De politiske partier begyndte at fortælle deres egne historier om os til deres vælgere. Over hele Europa blev vi stadig oftere det kvæg, som skulle levere stemmer. Og se bare, hvordan de politiske partier er endt op med at kvæle hinanden i deres historier om os."

Onkel Hamos kom til Danmark i slutningen af 1960erne fra den kurdiske landsby, Kelhasan, som ligger mellem Konya og Ankara. Han døde på et hospital i Danmark i slutningen af 80erne.